

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET.

FŐSZERKESZTŐ: UNGER EMIL DR. * FELELŐS SZERKESZTŐ: IFJ. DR. SZABÓ ZOLTÁN.

Kéziratok és szakkérdések
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetésekért az
Országos Halászati Egyesület
Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11.
II. em. 259. fogad el.

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó út 15. sz.
Országos m. kir. Halélettani és
Szennyvízvizsgáló Intézet

MEGJELENIK EGYPÉNT MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Egész évre 15 pengő.
Fél évre 7-50 pengő.
Külföldre egész évre 20 pengő.
Posttatkt. csekkez.: 10.094. Állami alkalmazottaknak 50 %-os kedvezmény jár.

HALÁSZAT — (FISCHEREI)
FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landesfischerei-Vereins Budapest.

Verantwortlicher Redakteur:
Dr. Zoltán Szabó jun.

Administration: Ungarischer
Landesfischerei-Verein,
BUDAPEST,
Kossuth Lajos-tér II. em. 259.

Redaktion: Kgl. Ung. Landes-
anstalt für Fischereibiologie
und Abwasserkunde. Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

TARTALOM: A pénzes pér. Dr. Mika Ferenc és dr. vitéz Varga Lajos. (Folytatás.) — Pisztrángenyésztő tanfolyam. — A csallóközi halászelet. Khin Antal. (Folytatás.) — Egy korszerű halászati törvény jogi alapjai. Dr. Szlezák Lajos. (Folytatás.) — Hivatalos rész. Társulatok—Egyesületek. — Ujdonságok—Vegyesek. — Árjegyzés. — Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND. Die Äsche. — Der Lehrkurs für Forellenzüchter. — Fischerei im Csallóköz. — Die Rechtsgründe eines modernen Fischereigesetzes. — Amtlicher Teil. — Gesellschaften und Vereine. — Neuigkeiten. — Preisliste. — Anzeigen

A pénzes pér. (Thymallus thymallus L.)

Írták: Dr. Mika Ferenc és dr. vitéz Varga Lajos.

(Folytatás.)

A kopoltyúnyílás nagy, egészen a torokrészig terjed. A kopoltyúfedél csontjai közül a főfedő viszonylag a legkisebb és magasan fekszik, az alsófedő feltűnően széles. A száj gyengén fogazott, de fogaikat egész életük végéig megtartják, elmentében a marénákkal, amelyek a pénzes pérnél is gyengébben fejlett fogaikat fejlődésük során részben vagy teljesen kihullatják.

Az Európában élő édesvízi halak közül a *viaszlazac* (*Osmernus eperlanus* L.) után a pénzes pér száj- és garatüregében találjuk a legtöbb fogazott csontot. Az állkőzicsonton a felső és az alsó állkapocs szélén egy-egy rövid sorban apró, hegyes, de kissé horgas fogak ülnek, amelyek közül a feltűnően magas, de rövid állkapocson lévő a legkisebbek. A keskeny, majdnem egyenes szájadlácson 12, vagy ennél valamivel több fog fejlődik ki.

A kicsi, alakjával a tavi szaiblingéra (*Salmo salvelinus* L.) emlékeztető ekecsont lapján 6—10 drb., csoportban álló fogat viselnek. Az alsó garatcsont fogai valamivel erősebbek és nagyobbak, számuk 20 körül mozog. A nyelvcsont és az ekecsont széles nyele fogatlan. Fogaikat életük folyamán gyakran váltják.

Szeme nagy, a fej hosszának majdnem 25%-át foglalja el. A szembogár hátsó kerek széle az orr felé keskenyedve elhúzódik és így alakja majdnem háromszögletű. Hasonló alakú szemük van a marénáknak is. Ebből a sajátosságból sokan a két nemzetség közeli rokonságára következtetnek.

A pénzes pér színe nagyon változó, még pedig az élőhelye, életkora és az évszakok szerint. A hegyi vizekben élők színezete általában sokkal élénkebb, ragyogóbb, mint az alsóbb fekvésű tájakon tartózkodó példányoké. A fiatalabb

egyedek színe is mindig halaványabb a kifejlett, ivarérett halakénál.

A pénzes pér hátának szürkészöld, vagy szürkésbarna sötétebb színe az oldalakon fokozatosan ezüstös vagy rezessárgába halaványodik. A hasi részek a legvilágosabbak. A pikkelyekkel borított részekben ritkán vagy sűrűn elhelyezett szürkés vagy feketés pontok láthatók, amelyek az oldalakon többé-kevésbé szembeötölő zergugos csikozásba rendeződnek. A pontok a hátán, néha az oldalakon is elszórt kerekded vagy szabálytalan alakú nagyobb foltokba olvadnak össze, úgyhogy ezek a részek pettyezetté válnak.

Az egész testet többnyire aranyos-zöld és egyben irizáló szín borítja; az alsóúszó fölött gyakran egy elmosódott rézvörös folt is látható. A vízből kifogott példányokról az aranyos-zöld irizálás csakhamar eltűnik. Az alsó úszók ibolyaszínűek, gyakran barna harántcsíkokkal. A párás úszók szennyes sárgák. A mellúszó sárgás színe az ivási időszakban rendszeren megváltozik. A hátúszót lilászöld alapszínű 3—4 hosszanti sorban álló sötét folt tarkítja. Szegélye az íváshoz készülődő példányokon bíborvörösé válik. A farkúszó és a zsírúszó színe egyezik a hátúszó színével. Sötét vörös színnel szegett, olykor sötét foltok vagy csíkok is tarkítja. A szívárványhártya aranyos és feketén pontozott.

A kerekded, lapos, csillogó cycloid pikkelyek eléggé erősen fekszenek a pikkelyzacskókban. A köröskörül futó évgyűrűk jól kivehetők, ezzel szemben a központból kiinduló barázdák sok pikkelyen hiányoznak vagy csak a pikkely első szélén láthatók. A barázdák bevágása sokszor olyan mély, hogy a pikkelyek felületét a fentemlített részen ki-domborodó cikkekre osztják.

A legnagyobb pikkelyek a farkrészen a has és a farkúszó között vannak elhelyezve. A mellen levők feltűnően aprók. A fejrészen, mint általában a lazacfélék fején, továbbá a torokon hiányoznak a pikkelyek. De gyakran a mellúszók közötti részen is nagyobb felületen csupasz a testük.

A pikkelyekkel hiányosan borított példányokat Valenciennes egykor *Thymallus vexillifer* név alatt önálló fajként

írta le. Nézetét azonban már Heckel és Kner megcáfolták. Kimutatták, hogy a csupasz felületek nagysága a hal fejlődésével van összefüggésben. A fiatalabb egyedek testén általában nagyobbak a pikkelytelen részek. Az úszók csupaszok, kivéve a farkúszót, amelyek sugarait meglehetősen széles távban apró, hosszúka alakú pénzek borítják. Az oldalvonal a test elején közelebb esik a háthoz, a test félhosszá-tól kezdve pedig a közepén halad. Pórusai jól láthatók.

Pikkelyképlet = 7—8 (85—88) 11—12.

Az oldalszervnek a fejrészen lévő nyílásai a szem fölött és az alsó állkapcspon helyezkednek el.

A lazac-család többi tagjához hasonlóan a merev, csontos tuskés sugarak a pénzes pér úszóiból is hiányoznak. Hátszója jóval a hasúszó előtt kezdődik és megegyezően olyan széles, mint az alsóúszó. Vége a test második felén túl terjed. Sugarai feltűnően hosszúak, hosszabbak az Európában élő összes többi lazacféle úszóját feszítő sugárnál. Az ízekre tagolt sugarak közül fiatal korban az elől állók a leghosszabbak, nagyságuk az úszó hátsó szegélye felé fokozatosan csökken.

A hal növekedésével az úszó alakja megváltozik, a hátrább álló sugarak megnyúlnak és az elől állókkal kb. egyenlő hosszúakká válnak. A 3—4 éves hím példányok hátúszója feltűnően magas, visszahajtvá elérheti a zsírúszót. Az alsóúszó, amelynek sugarai a többi úszókban lévőkhöz képest rövidek, hátrafelé csapott. A hasúszók, amelyek a többi lazacfélehez hasonlóan hasiállásúak, valamivel a hátúszó közepén túl kezdődnek. Szélesebbek, de egyúttal rövidebbek, mint a mélyen ülő keskeny mellúszók. A farkúszó mélyen metszett, kb. olyan hosszú, mint a fejrész, két szárnya általában egyenlő nagyságú.

Az úszósugarak képletei: $D=7/14-16$, $A=4/11$, $P=1/14-15$, $V=1/9-10$, $C=19$.

A pénzes pér anatómiája általában megegyezik a lazac-félék testének felépítésével. Az ezüstösen fénylő úszóhólyag feltűnően nagy és a fejtől a végbélnyílásig terjed. A középbél elején nyílt nagy és tágas vakbélfüggelék (appendices pylorica) száma 19 és 24 között ingadozik.

(Folyt. köv.)

Pisztrángtenyésztő tanfolyam.

Az 1942. év tavaszára tervezett negyedik pisztrángtenyésztő tanfolyamot, a közbejött háborús és gazdasági nehézségek miatt ez év április hó 3. napjától 14. napjáig terjedő időben tartották meg.

A tanfolyam megrendezésével a Földművelésügyi Miniszter 201.080/1943. számú rendeletében az Országos Halászati Felügyelőséget — az Országos m. kir. Halélettani és Szennyvízvizsgáló Intézet közreműködésével — bízta meg.

A tanfolyam célja nemcsak a hazai pisztrángos vizek belterjes gondozásának elsajátítása, hanem a pérhal és galócatenyésztés fokozása volt.

Az elméleti és vetített képekkel (mozgófilmmel) kísért előadásokat, továbbá a laboratóriumi, kémiai és biológiai bemutatásokat és gyakorlatokat az Országos m. kir. Halélettani és Szennyvízvizsgáló Intézetben tartották meg. A gyakorlati helyszíni előadások és bemutatók a Garadna-völgyi állami pisztrángtenyésztő tógazdaságban Lillafüreden zajlottak le.

A miniszteri rendelet szerint azok, akik a tanfolyamon részt vettek és két éven át igazolt gyakorlatot folytattak, vizsgára jelentkezhetnek. A vizsga sikeres letétele esetén kiadott bizonyítvány pisztrángos tógazdaság és pisztrángos nyílt vizek kezelésére képesít és a „pisztrángtenyésztő halászmester“-i cím viselésére jogosít fel.

E negyedik tanfolyamon 24-en vettek részt: az ungvári, a rahói és a nagybányai m. kir. Erdőigazgatóság és a gyertyánligeti m. kir. Erdőhivatal kiküldöttei, a Máramaros vármegyei uradalmi vadászfelügyelőség, Gyertyószentmiklós városának (Gyilkos tavi), a Szászrégeni Sporthorgász Egyesület kiküldötte, Máramaros vármegye Halászati Társulatának titkára: Dr. Ákos Tibor városi aljegyző (Máramarossziget). Bihar vármegye Halászati Társulatának képviselőjében: Szabó József városi tisztviselő (Nagyvárad), Szolnok-Doboka vármegye Halászati Társulatának képviselőjében a Társulat igazgatója: Budai Péter r. k. gimnáziumi tanár (Dés), Maros-Torda vármegye Halászati Társulatának képviselőjében a Társulat igazgatója: Kovács Endre. A tanfolyamon a pisztrángtenyésztés iránt érdeklődők is vettek részt mégpedig: Apor Kálmán ny. min. osztálytanácsos (Budapest, Orszá-

gos Halászati Felügyelőség), Králik László építész mérnök, (Budapest), Reich Lóránt Máv. főintéző (Budapest), Cseri Makray Imre, nyersbőrkereskedő (Técső), Géhl Máttyás egyetemi hallgató (Budapest).

A tanfolyam előadói voltak a Halászati Ügyosztály, az Országos m. kir. Halélettani és Szennyvízvizsgáló Intézet, és az Országos Halászati Felügyelőség részéről: Heincz Pál miniszteri tanácsos, dr. Maucha Rezső és dr. Unger Emil kísérletügyi főigazgatók és egyetemi m. tanárok, Csernyus László min. o. tanácsos, Papp Anna kir. főadjunktus, Kontur György műszaki tanácsos, Csermely László kir. főerdőmérnök, dr. Darvas Rózsi és ifj. dr. Szabó Zoltán kir. vegyészek, dr. Woynarovich Elek kir. adjunktus, dr. Jaczó Imre kir. aszisztens, és Vásárhelyi István kir. főerdőőr.

Az előadók a pisztrángtenyésztéssel kapcsolatosan felmerülő minden téma kört részletesen és kimerítően adták elő. A meghívott előadók: dr. Boros József egyetemi ny. r. tanár a nemes sportról: a pisztrángos sporthorgásatról és annak eszközeiről, módjairól és végrehajtásáról tartott bemutatókkal kísért érdekes előadást. Dr. Gimesi Nándor tanügyi főtanácsos, c. egyet. ny. rk. tanár a keskenyfilm technikai fejlődéséről és annak tanító, szemléltető és a halászatot érintő fejezetéről tartott lebilincselő és mozgóképekkel kísért előadást. Dr. Vasvári Miklós kir. főadjunktus a halpusztító és a halkárokat nem okozó madarakat ismertette és mutatta be.

A tanfolyam hallgatósága dr. Unger Emil vezetésével megtekintette az Országos Mezőgazdasági Múzeumot, valamint dr. Vasvári Miklós vezetésével a Madártani Intézet madárgyűjteményét.

A sikeresen lezárult negyedik tanfolyam hallgatóságának is, mint az ezt megelőző három tanfolyaménak az a kívánsága, hogy a rövid, csupán 12 napos, de az összetömörített és sokoldalú tárgysorozatú tanfolyam előadásainak anyaga jegyzet alakjában napvilágot lásson. A jegyzet alapján a tanfolyamon hallottak és látottak bevésszük majd a hallgatóság emlékezetébe és így a két évi gyakorlat az alapokat megerősítve a vizsga sikerét is biztosítja.

A tanfolyam kapcsán kiosztásra került segédletek (Mikavarga: „Természetes pisztrángos vizeink hasznosítása“, Répássy: „Édesvízi halászat és halgazdaság“, Fischer: „A magyar halászat“, Fischer: „A halászati törvények“ és Maucha: „Újabb vízvizsgáló módszerek a halászati gyakorlat céljaira“ című munkák) a tanfolyam anyagát csak részben, egymást kiegészítve, tehát nem összefoglalóan tartalmazzák.

Remélhető, hogy ez a régen kívánt jegyzet a közeljövőben kiadásra kerül a helyszíni (kémiai és biológiai) vízvizsgáló felszereléssel együtt.

Kívánatos lenne továbbá még az is, hogy a jövőben ne csak a felső folyású, pisztrángos vizeink belterjes gondozásáról, hanem a nemzetgazdasági szempontból szintoly fontos jelentőségű középső folyású nyíltvizeink karbantartásáról, a mára némi pontyos szintáj belterjes gondozásáról is tartunk tanfolyamot. Különösen napjainkban, amikor a háborús népelelmezés egyik fontos közszükségleti cikke a hal, az egyéb korlátozott beszerezhetőségű húsétel mellett, jelentős szerephez és nagy fogyasztóközönséghez jutott.

Sz-án.

TAGDÍJMELEÉS.

Egyesületünk április 30-i évi rendes közgyűlése az eddig 12 P-ben megállapított tagdíjat évi 15.— P-re emelte fel. Kérjük t. Tagjainkat, hogy mindazok, akik ezévi tagdíjukat még nem rendezték, 15.— P-t fizessenek be az Egyesület 10.094-es csekkszámú láncajára. Akik ez évben már a 12.— P tagdíjat befizették, azoktól a 3.— P tagdíj különbözetet kérjük utólag bekelteni.

A köztisztviselők továbbra is 50%-os mérsékelt tagdíjat fizetnek.

K. Gy.

RÉZGÁLIC ÚJABB ÁRMEGÁLLAPÍTÁSA.

A Budapesti Közlöny március 18-i számában jelent meg a 20.300/1943. K. M. sz. rendelet a rézgálic árának újabb megállapítása tárgyában. Ennek alapján a rézgálic legmagasabb gyári ára forgalmiadóval és csomagolással együtt 275—276.— P., viszonteladói ára gyári csomagolásban legalább 75 kg vétele esetén 100 kg-ként 286.— P. Fogyasztói ára kg-ként 3.— P.

K. Gy.

A csallóközi halászelet.

— Szerszámjás. —

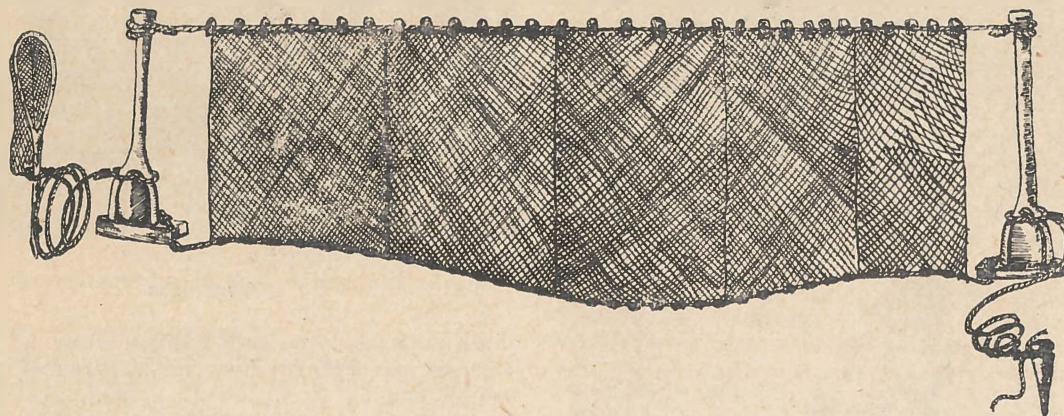
Irla: *Khin Antal*

(Folytatás).

A céhes halászok legfontosabb szerszáma az «*őregháló*» vagy, «*nagyháló*» volt. Mikor halászásról beszélnek — pl. azt mondják: *halászni megyünk* — mindig az őreghálóval való munkát értik rajta ma is. Ez a legnagyobb halászszerszám. Származása, mérete, értéke teszi azzá. Ezt a szerszámot a régi halászmesterek, ha nem is mindig teljes egészében nagyapjuktól, vagy legalább

Ezek az állandó halászó helyek a Dunán. Valamelyik fajta mindig van belőle. Helyük elég gyorsan változik. Leghosszabb életű a tanya. Néhány naptól évekig tarthat élete. A legrégebbek 15-16 évesek. Legtöbbé 3-4-5 év. Egy halásznemzedéken belül már teljesen megváltoznak a tanyák. Nevüket a helyükön nőtt erdők tartják fenn, vagy pedig a halászhely eltűnésével a nevük is elvész.

Ezeknek a halászhelyeknek szerszáma az *őregháló* vagy *nagyháló*. Szembetűnik azonnal nagysága. Hossza általában 180 öl. Néha nagyobb ennél is, néha kisebb valamivel. Legbecsesebb az összes szerszámok között. Érdekesen találkozik nevében az *őreg* szó, mert régiségére és nagyságára is vonatkozik. Láttuk előbb, hogy valóban

Az *őregháló*.

is apjuktól örökölték. Így mindig kegyeletes emlék is tapadt hozzá. Mindig volt rajta valami, ami az elődökre emlékeztetett. Ez a szerszám adta meg rangját a halászmestereknek a sok halász között. A halászó helyek is különlegesek, melyek hozzá igazodnak. Herman Ottó azt mondja és a nyomában írók is, hogy állandó halászhelye a szerszámnak a «*tanya*», vagy ahogy a paraszt halász nevezi «*fok*».

Nem így van, mert ötféle halászhely van. Mind-egyik más. Ezek: 1. «*tanya*», 2. «*huval*», 3. «*folyó*», 4. «*saszli*». 5. «*szágli*» nevet viselnek.

A tanya öbolszerű, benne a víz csendes, folyása nincs. Három partja van. Ez a legtekélyesebb halászhely. Külön neve van mindegyik tanyának. Az elnevezés lehet személy után, pl. *Zsófi-tanya*, *Lajos-tanya*, de más után is. *Óz-tanya*, *Kiugróm*, *Tótkalap*, *Pásztor-tanya*, *Pionéri-tanya*, *Fősb-osztályi-tanya*, *Lábánszároti-tanya*, *Kormosi-tanya*, *Farkasóonyi-tanya*, *Mátyás királdombi-tanya*, *Balin-tanya*, *Korda-tanya*, *Gém-tanya*. Ahol kevés a tanya, ott rosszul megy a halászat. Itt történtek a téli nagy halfogások. A mázsás harcsák a mélyvízi tanyákba húzódtak télen. Volt rá eset, hogy tizenhat mázsát is fogtak télen a harcsából egy jó tanyában.

A tanya a többi előbb említett négy halászó helyből fejlődik. Közvetlenül a szágliból vagy saszliból. Ezek partjai kövesek, zátonyok alkotják. A Duna főmedrében keletkeznek leginkább. A kettő között csak az a különbség, hogy a szágliba alulról megy be a víz, a víz folyásával ellenkező irányból. Egészen olyan, mint a tanya, csak hogy kavics a partja és a fenéke. Még iszaptól mentes. Míg a tanya fenéke legtöbbszörre tiszta iszap, ha már régi. A saszli megfordítottja a száglinak a fekvését tekintve. Ebbe felülről a víz folyásával egyirányból jut be a víz. Ezek a «*huval*»-ból keletkeznek. A *huval* lassú folyású vízhely. a nagyobb parttal szemben keletkezik egy zátony és a felső részén még egy kicsit befolyik a víz. A zátony itt a víz alatt nyúlik a partig.

A «*folyó*» halászásra alkalmas helye a víznek. Valamelyik zátony egyik partján alkalmas halászó hely, de már nem oly sebes mint a víz egyéb részén, pl. a folyóvíz közepén.

őreg is lehet, ha nem is mindig egészben, de egyes részeiben, amennyiben apáról fiúra száll. A halászásra egész éven át alkalmas, a jeges halászatnál is ez használatos, már ezáltal is kiválik jelentősége a többi szerszám közül. Nincs kötve sem a vízálláshoz, sem az időjáráshoz a rendkívüli áradásokat vagy viharokat kivéve. Készítését minden halászmester maga végzi a többi halász segítségével. Mesterszóval ezt a munkát «*beállításnak*» nevezik, mellyel együtt jár az áldomás, amihez hozzátartozik

A *beállítás*.

zik a *halpaprikás* és a *nyársonszült*, meg a bor, mivel a halász-regula szerint «*átkozott a hal a harmadik vízben.*»

A céhek világában egyúttal ez volt a mestervizsga. Csak az lehetett mester, aki az *őregháló*t meg tudta csinálni.

A háló öt részből van összeállítva, mesternyelve «összecsapva». Ahol össze van toldva, az a *csapás*. A részek neve rémet-magyar s a következő: 1. *óbakandli* — *főlháló*, 2. *szakli-kiszédőháló*, 3. *szakkarni-zsákháló*, 4. *svábcőj-farokháló*, 5. *farlarni-előháló*. Ez jön ki legelőbb a partra a kerítésnél. A kiszédőháló — szakli — pedig legutoljára. A szegényebb halásznál nincs meg mindig valamennyi. A *farokháló* és a *zsákháló* hiányozhat.

A háló azért van részekre osztva, hogy ha elakad, oda ne vesszen az egész. Ezen hálórészek hosszát a *puntok* száma szabja meg. Ezek 35 háőszemet összefogó zsinórok a háló alsó és felső részén levő köteleken, az «*inak*»-on. A felső *ina* (nem in) neve «*fcl*» az alsó egy-

Rátakarítás. A halász kezében a nagy alattság.

szerűen «*ina*». Ezek segítségével van a «*lítés*» (= a hálósövet) az *inakra* erősítve, lazán a következőképen: 1. *óbakandli* vagy *főlháló* áll 120-160 puntból. Egy puntban van 3-4 szem. 2. *szakli* — *kiszédőháló* — 230-240 punt 4-5 szemmel, 3. *szakkarni* — *zsákháló* — 240-250 punt 4 szemmel, 4. *farokháló* — *svábcőj* — 240-250 punt 3 szemmel, 5. *előháló* — *farlarni* — 240-250 punt 3 szemmel. Ezek ritkább szemű hálók, az apróbb halat kiengedik a hálóból.

A szemek hossza is különböző. 1. *óbakandli-főlháló* és a *kiszédőháló* — *szakli* gyenge 2 ujjnyi értsd az ujjak hegyét (a *szakkarni* — *zsákháló* erős 2 ujjnyi (az ujjak alsó vastagsága) a *farokháló* — *svábcőj* gyenge 3 ujjnyi, az *előháló* — *farlarni* erős 3 ujjnyi. A punt hossza az összes szemek nagyságának a fele. Ennek külön mértéke van, a «*módl*». Ez egy erre a célra szolgáló pálcika.

Az *öregháló* főle és *ina* az *óbakandlinál* és az *előhálónál* *fülben* végződik. Ezekre erősítik a halászatnál a kis vagy nagy «*apatyút*» vagy «*apacsot*». Arra valók, hogy a hálót mindkét végén kifeszítsék és úsztassák. Az *apatyúk* fából készülnek és kőnehezékekkel vannak ellátva. Szára, talpa és kőve van mindegyiknek. A szára villa alakú fűzfa. A villa két ága a talpba van erősítve, mely szintén fűzfából készül. Ritkábban keményfa. Itt is az a fő, hogy könnyű legyen. A kő a villa és a talpközét tölti ki. A talp sarka át van fúrva, ebbe húzzák a háló inát, mely a háló fülén keresztbe a *peckre* (fé-arasznyi henger alakú ujjnyi vastag fadarab) kapcsolódik. A két *apatyú* csak nagyságra különbözik. A *kisapatyú* 1 m, a *nagy* másfél m. hosszú mely a szárban fejeződik ki. Az *apatyúk* villájára van erősítve az *apatyúkötel*. A *kisapatyúé* hat öl hosszú és fülékben végződik, melybe a halászásnál a «*szák*» (meregű) kerül nyelével, hogy ha nagyobb kerüljenek, a «*kisalattság*» nevű kötél, mely 25 öles, kisujnyi vastag.

A *nagyapatyú* kötél 5 öles, ennek a vége a *babában* végződik, mely egy szegformájú fadarab. Ehhez erősítik a *nagyalattságot*. Ez olyan mint a *kisalattság*, csak hosszában és vastagságban különbözik tőle. Ötven öles és vala-

A ráhúzás.

mivel vastagabb. Az *öreg háló*t a vizen a «*parák*» úszlatják, melyek jegenye vagy fűzfa kéregből készülnek, karika formájúak és a *főlere* vannak erősítve két *puntnyi* távolságra. Az *inát* (az alsó rész) pedig ugyan ilyen távolságra rávert ómsúlyok tartják a fenéken.

Az *öregháló* járulékos szerszámai a «*hálós-ák*», és a «*büszke*». A *hálós-ák* arra való, hogy a hálóban megfogott halat belerájkják addig, míg a «*hegyes*» vagy *nyargaló bárkában* kerül. Vagy pedig a bekerített nagyobb halat megfogják (pl. csuka, balin), ha menekülni akar a hálóból, mielőtt a hálót partra húzzák. Másik szerszám a «*büszke*». Egy méteres karófából. Alsó vége *hegyes* és rendszeren vassal van ellátva. Van *hegye*, *viszája* (ez egy a hegyétől mástól arasznyira kiálló, arasznyi hosszú, fagyag vasszeg) és szára. Ezt a folyó, tehát sebesvíz halászásánál használja a *laptáros*. Ezzel tartja meg a hálót, vagy ereszti a víz mentén lépésről-lépésre úgy, hogy a hegyét változtatva a földbe szúrja. A *büszke* vagy *szolgabot*

Indulás halászatra az öreghálóval.

fűzfából vagy keményfából (rendszeren akác) készül. A keményfából készült erős folyású víznél használatos, különben mellőzik, mert nehezebb.

Az *öreghálóval* való halászatához, annak nagy terjedelme miatt külön *ladik* is szükséges. Ennek a neve «*ha-*

lászladik. Legnagyobb a halászok által használt csónakok között. Hossza kilenc méter. Két részre osztja belsejét a «hálópad», mely a ladik közepén a fenékén elhelyezett négyzet alakú (kb. 1 m²) deszka. Erre teszik rá az öreghálót, halásznyelven «*rászedik*» úgy, hogy az egyik felől van az ölmos ina (a ladik orra felé) a másik felől pedig a főle (a ladik fara felé). Legalul van a nagyapatyús vég, legfelül a kisapatyús. Erre kerül a szák vagy a büszke, a halászat neme szerint. A hálópadon foglal helyet a hegyesbárka vagy nyargalóbárka hosszában, a háló alatt a ladik bal felén (szembenézve a csónak orrával). A hálópad előtt van helye a ladik jobb oldalán a nagyalatságnak. A ladik első részében «*két vágó*» (=gúzs) van. Ezekbe húzzák az evezőket. Két halász van a ladik orránál. Ezek egyike a *lapátáros*, a másik régebben az *inas* volt, ma egy halászathoz érő. Itt van elhelyezve a baloldalon a *csörgős-csáklya*, mely kettős hegyben végződik. Ezen vaskarikák vannak: a «*csörgők*». Olyanok mint a pásztor *csörgősbotján*. De ezek bármikor levehelők. Ez a csáklya a ladik tolására is szolgál, meg csörgővel a halak ijesztgetésére is. A csáklya mellett van elhelyezve a «*stáglí*», vagy «*karó*», mely kb. 2-3 m. hosszú, 2 ujjnyi vastagságú rúd, melynek vége vasas hegyben végződik. Ez a ladik megrögztetésére szolgál, mikor a hálót halászás után ladikra szedik s a csónak orrán levő lyukon szűrják bele a talajba.

A ladik másik részében a faránál szintén két ember

«Kerítés az öreghálóval.»

van. A «*hálót-kitevő*» és a «*háló-mester*». Az első rakja a vízbe a hálót, a mester pedig kormányozza mindenkor a ladikot. Az öreghálóval való halászáshoz mindig *négy ember* kell. Sem több, sem kevesebb. A ladik második részében van a «*szapol*», mellyel a vizet merik ki a ladikból és itt van a *kormány*, a *vasasevező* és a *nyagyevező* (ez utóbbival evez a «*vágóban*» a hálókitevő). A vasasevező szárnyának vagy *lapátjának* végén vas van, mely két hegyben végződik. A ladik tolására szolgál. A kormány-evező annyiban különbözik a vasastól, hogy nincs rajta vas. Mindkét evező szára végén fogantyú van. Ennek neve «*mankó*». A többi evezőn nincs mankó. Az evezősök ülésük két hosszú deszka és egy «*ücsik* vagy *sámli*». Az így felszerelt csónakkal indulnak halászni az öreghálóval.

(Folyt. köv.)

Felhívás. Az Országos Halászati Egyesületbe tömörült Halászati Társulatokhoz Sporthorgász és egyéb érdekelt Egyesületekhez azon kéréssel fordul a lapunk szerkesztősége, hogy a háborús és nehezebb gazdasági viszonyok ellenére is társulati-egyesületi életükről, gyűléseikről, stb. a szerkesztőség címére (Budapest, II., Herman Ottó-út 15.) beszámolóikat küldjék el. Így alkalom nyílik arra, hogy a legnagyobbodott Magyarországon területén a lapunk olvasói betekintést nyerhessenek az ország halászatával kapcsolatos építő munkásságba.

Sz. Z.

Egy korszerű halászati törvény jogi alapjai.

Írta Dr. Szlezák Lajos.

(Folytatás.)

A jobbágyfelszabadítást megelőző évszázadokban inkább csak a városokban, városi polgárokból alakultak halász céhek és alakult ki egy halász rend, egy önálló lársadalmi osztály. Az utolsó évszázad folyamán azonban a mesterség már máshol is, a jobbágyok között és a határvidékeken is apáról fiúra szállott és ezzel halászrend alakult ki. Ezt az őstermelő osztályt egyenesleg gyorsulással sodorta a teljes pusztulás felé a halászati törvény 1. §-a. Ennek meghozatala óta teljesen ki volt szorítva a parti birtokosnak és az azokból alakult halászati lársulatoknak, tehát az *ellenérdekű fél érdekképviseletének*. Betetözte azután függőségét az, hogy a nagytőke is bevonult a halászatba. Ez eleinte — míg a nagytőke a profit biztonsága kedvéért csak a tőgazdasággal törődött — nem volt olyan kirívó, mióta azonban a tőgazdaságok részére szükséges mesterséges haltáplálék a takarmányhiány miatt nehezen szerezhető meg, azóta késhegyig menő harddul a tőgazdaságok és az őstermelők között és ebben nem az utóbbiak az erősebb felek. Ennek részletei kellően ismeretesek.

A tőke azonban természeténél fogva nyereségre dolgozik, mozgékony és ahogyan ma át tud és akar térni a tőgazdaságról a nyíltvízi halászatra, úgy áttér konjunktúra esetén a selyemtenyésztésre, vagy papírgyártásra. Nagytőkés vállalatoknál sokkal nagyobb a veszély, hogy konjunktúrális időkben rablógazdálkodást űznek, mint az őstermelők-nél, akiknél márcsak értékesítési lehetőségeik korlátozottabb, a nemzetközi piacokra ki nem terjedő volta is akadályozza a kíméletlen halászatot. Az őstermelő lelkiességénél fogva mindig hajlik arra, hogy csak annyit termeljen, amennyi neki kell, azaz annyit, amennyinek eladási ára az ő igényeit fedezi. Itt inkább buzdításra lesz szükség, mint fékezésre. De még propaganda, prémium, vagy konjunktúra hatása alatt sem termel többet, mint amit termelni tud, lehetőségei pedig korlátozottak. Nincsenek korlátlan lehetőségei, mint a tőkének, amely konjunktúrájánál mindent letarol, hogy az idők változásakor más, kedvezőbb befektetést keressen.

Mint tehát látjuk a halászati jog mostani főszabálya (1. §.) nem felel meg a közellátás és a nemzeti termelés érdekeinek, nem biztosítja a halászat irányítását és fejlesztését és létében fenyegeti az egész halász-rendet.

Ha ezzel szemben azt vizsgáljuk, mit jelent ez a jogosítvány a parti birtokosokra nézve, látni fogjuk, hogy majdnem semmit. Ha a halászatot «*saját*» mederrészt maga akarná gyakorolni, nem érné meg a halászszerkesztő beszerzését sem. Ha pedig (a halászati társulat útján) haszonbérbe adja, egész birtoka jövedelmének csak elenyésző, talán nem is százalékos, hanem csak ezrelékes kifejezhető részét teszi ez a bérjövedelem. Igaz, a liberális tulajdoni szemlélet mellett senki sem köteles tulajdonának parányi töredékét sem feláldozni. De ennek következetes keresztülvételén már a liberális törvényhozás is régen túltette magát. Nem akarunk a honvédelmi törvényre utalni, amely — legszentebb eszmei javainkról lévén szó — joggal követel nagy áldozatokat, de utalunk pl. a városrendezési törvény ellenérték nélküli kisajátításaira. Mennyivel többet köteles ott a városi kis telektulajdonos ingyen áldozni a közösség érdekében. Ezzel szemben teljesen eltörpül a parti birtokosnak a halászatához fűződő érdeke. Az ehhez való gazdaságkodás olyan lenne mintha a zsufolt nagyváros lakója ellentmondana a közegészségügyi rendeletnek, megtagadná a csatornahálózatba való bekötést, vagy a szemétkibordást, mert a házi szemétkibordításra, vagy a fekáliákban trágyázásra nézve mutatkozó «*értékvesztés*» ragaszkodnék.

Legyen szabad egy pár hozzávetőleges számítást tennem. — Magyarország folyóinak hossza 14.000 km. — Ezeknek bruttó halászati bérjövödelme értesülésem szerint 302.000 P. Minden kilométernyi folyóvízre esik tehát 21.57 P bér. Minthogy azonban ezen a két szembenlévő

part birtokosa osztózik, az egyik part egy kilométerére ennek csak a fele, azaz 10 P 78 fillér, arra pedig akinek 100 méter hosszú parti ingatlana van 1 P 08 fillér bruttó bér esik. Tegyük fel mármint, hogy az ilyen parti ingatlan tulajdonos ingatlana szabályos négyzet alakú és minden oldala 100 méter. Ingatlana tehát egy hektár terjedelmű. Előrebocsátom, hogy ez a számítás a halászati jog értéke szempontjából optimista. A folyópartokon nem szoktak négyzet alakú birtokok kialakulni, hanem hosszú csíkok, szalagok, melyek a keskeny oldalukkal támaszkodnak a folyóra. Ha a jövedelmezőséget ilyen valódi ingatlanokra számítanók ki és akarnók a mezőgazdasági jövedelmet a halászati jövedelemmel arányba állítani fillérek törtrészei jönnének ki. Az egyszerűség kedvéért maradjunk a képzeltnégyzet alakú, hektárnagyságú birtoknál, amilyen a természetben nincs. Ennél a halászati jog szempontjából legkedvezőbb alakú felületnél, mint láttuk, a halászati bér átlagos értéke 1 P 08 fillér. Ezzel szemben ugyanennek a birtoknak mezőgazdasági haszonértéke buzával való bevetés esetében, amely művelési ág ma annak folytán, hogy a gabonaárak maximálva vannak, ellenben a fogat, a fuvar és a napszám ára nem, legjobban van megterhelve termelési költségekkel, egy hektárnál kb. 284 P (egy holdnál 150 P-t számítva). Ugyanez már jóval több a muharnál is, mert a megművelési költségek kisebbek. Répából egy hektár bruttó jövedelme 950–1150 P netto jövedelme ennek kb. a fele. Ha azonban a parti birtokos olajosmagvakat termel úgy (egy holdra 1000 P-t számítva): 1900 P-t, ha pedig kertként műveli, úgy ennek háromszorosát is jövedelmezi. Látjuk tehát, hogy a halászat adó jövedelme (melyet adó stb. terhel) már a buzaföldnél sem teszi ki a mezőgazdasági jövedelemnek nagyobb részét, mint egyharmad szálalékát. De még ez is optimális számítás.

Hivatalos rész.

A m. kir. közellátásügyi miniszter 28.400/1943. K. M. számú rendelete

a ponty legmagasabb termelői, nagykereskedői és fogyasztói árának megállapítása tárgyában.

A 9.800/1941. M. E. számú rendelet 1. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §.

(1) Az élőponty 1943. évi legmagasabb nyári ára:

a) termelői ár: tenyészetek, halászatok és halászok által nagy- és kiskereskedők, továbbá bizományosok részére történő eladás esetén kg-onként 4— P;

b) nagybani ár: Budapest székesfőváros és a 7.640/2942. M. E. számú rendelet 1. §-ában megállapított környéke területén (a továbbiakban: Budapest és környéke) nagykereskedők és bizományosok által történő eladásnál kg-onként 5'40 P;

c) fogyasztói ár:

Budapest és környéke területén kg-onként 6— P;
az ország egyéb területén kg-onként 5'60 P.

(2) Tenyészetek, halászatok és halászok, valamint nagykereskedők és bizományosok közvetlenül a fogyasztóknak, valamint 30 kg-nál kisebb tételekben vendéglátó ipari üzemeknek, közintézményeknek és egyéb nagyfogyasztóknak történő eladásnál, kiskereskedők pedig az eladott mennyiségre való tekintet nélkül az (1) bekezdés c) pontjában megállapított fogyasztói árat számíthatják.

(3) Vendéglátó ipari üzemek, közintézmények és egyéb nagyfogyasztók részére 30 kg-nál nagyobb tételben történő eladásnál tenyészetek, halászatok és halászok, valamint a nagykereskedők és bizományosok az (1) bekezdésben megállapított fogyasztói árnál kg-onként legalább 20 fillérrel alacsonyabb árat számíthatnak.

(4) A nem élő és a jegelt ponty legmagasabb termelői, nagykereskedői és fogyasztói ára kg-onként 30 fillérrel alacsonyabb az (1), (2) és (3) bekezdésben megállapított árnál.

(5) A pontyszelet legmagasabb fogyasztói ára — a benne lévő csonttal és szálkával, minden nyomaték (fej,

A vajszkai dunaszkasz pl. amely kb. 15 km. hosszú, három árverésen sem lehetett bérbeadni 600 P kikiáltási ár mellett, tehát a halászati jog semmit sem jövedelmez.

A medertulajdonosnak adott halászati jog történelmi háttér nélküli nemzeti ajándék volt. Egy téves fogalomképzés eredménye. Nem esne tehát akkor sem súlyos igazságtalanság, ha a közösség ma vissza követelné azt a rendelkezési jogot, ami századokon át megillette.

Gazdaságilag szinte semmit sem jelent.

Könnyen ellenvehető volna azonban, hogy ha addig nem is jelentett semmit, majd többet jelent ezután az egyes tulajdonosra nézve is az általunk fenn említett önellátás folytán. Nevezetesen a földtulajdonhoz mért relatív hozama emelkedni fog. Ez azonban nem áll. Ha abszolút mértékben növekszik is a halászat fontossága és ha az önellátás érdekében azt is meg kell szerveznünk és fokozottan kihasználnunk, relative a földtulajdonosra éppen az önellátásra való áttérés folytán még kevesebb jelentőséggel fog bírni. Míg ugyan is a szabadkereskedelemben korábban a földbirtok állandóan küzdött a tengerentúli termelés árromboló hatásával, addig nyilvánvaló, hogy Európa a háború befejezte után is állandóan gazdasági készenlétben fog maradni. Ha lehető is lesz a tengerentúli behozatal, a gazdasági hadi-készenlét érdekében az európai államok állandóan gondoskodni fognak a termőterület fokozásáról és a mezőgazdasági termelés belterjesebbé tételéről. Ezt pedig nyilván azáltal fogják elsősorban elérni, hogy a gazdát megvédik a 30-as évek elején volt 7—8 P-ös gabonaáraktól és állandó magas átvételi árakat biztosítanak részükre. Ilyen gabonaárak mellett pedig relative még kisebb lesz az az érték, amit a parti birtokos részére a halászati jog jelent.

(Folyt. köv.)

farok, ikra, tej és uszony), hozzáadása nélkül — a következő:

Budapesten és környékén kg-onként 12— P,
az ország egyéb területén kg-onként 11'20 P.

(6) A csont, szálka és bőr nélküli pontyszelet (filé) legmagasabb fogyasztói ára — minden nyomaték (fej, farok, ikra, tej és uszony) hozzáadása nélkül — a következő:

Budapesten és környékén kg-onként 15— P,
az ország egyéb területén kg-onként 14— P.

(7) A szeletelt ponty melléktermékeinek legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén a következő:

pontyikra kg-onként	6— P
pontytej kg-onként	6— P
pontyfej és szeletnek nem használható farokrész uszony nélkül kg-onként	3— P

2. §.

(1) Az 1. §-ban megállapított termelői árak a vevő szállítóeszközére felrakva, illetőleg — vasúton történő szállítás esetén — vasuti kocsikba rakva értendők és a szállítóeszközre való felrakásig felmerült minden költséget és díjat magukban foglalnak. A forgalmi adóválság összege — legfeljebb azonban kg-onként 0'40 pengő — a termelői árhoz hozzászámítható.

(2) az 1. §-ban megállapított nagykereskedői és fogyasztói árak az ország egész területén az eladás helyére szállítva értendők és a pontynak eladás előtti mérlegeléséig felmerült minden költséget, díjat és illetéket magukban foglalnak és ezekhez sem súlyapadás, sem más címen jöbblet nem számítható.

3. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép hatályba; hatálybalépésével a 98.100/1942. K. M., valamint a 26.500/1943. K. M. számú rendeletek hatályukat veszítik.

Budapest, 1943. évi május hó 12-én.

A miniszter helyett; dr. Jakabffy Károly s. k. államtitkár.

*

Megjelent 1943. május hó 13-án a Budapesti Közlöny 107. számában. — Minthogy ezen rendeletet közölnünk kellett, a lap pontosan nem jelenhetett meg. Sz. Z.

Társulatok — Egyesületek.

Az Országos Halászati Egyesület f. évi március hó 30-án tartott közgyűléseinek beszámolója a lapunk júniusi számában jelenik meg. A mai számba a közgyűlés jegyzőkönyve csak azért nem jelenhetett meg, mert azt teljes terjedelmében — a lapunk jelenlegi korlátozott oldalszáma miatt más szintoly fontos közlendőinkkel együtt — leközlölni lehetetlen volt. Folytatásokban történő leközlése pedig nem oldható meg, mert az az értelemszerű összefüggés rovására van. Ha a júniusi számhoz a közgyűlési jegyzőkönyv külön mellékletként leközlésre nem kerülhet, úgy azt csak kivonatossan fogjuk közölni.

A közgyűlésen részt nem vett tagjaink részére előzetesen csupán azt közöljük, hogy a múlt közgyűlésen elnökül megválasztott dr. Lukács Béla időközben miniszterré történt kinevezése miatt az elnöki tisztséget elfogadni nem tudta. A megválasztott alelnökök: gr. Jankovich-Bésán Elemér és Corchus Zoltán is lemondtak. A megüresedett tisztségekbe a Választmány javaslata alapján a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elnökönek: gr. Jankovich-Bésán József-et, alelnökönek pedig: dr. v. Paluzsaj László-t és Manning G. Adolf-ot választotta meg.

A közgyűlés elfogadta Corchus Zoltán, gr. Jankovich-Bésán Elemér és dr. Goszthonyi Mihály felvételét a Választmány tagjai közé.

A balatoni Halászati Társulat közgyűlése.

1943. április hó 8-án Budapesten.

Elnökölt: Lénárd János alelnök. Jelentésében vázolta azt a nagy veszteséget, amely br. Inkey Pál a társulat 32 évig volt elnökének elhalálozásával a társulatot érte. A társulat br. Inkey Pál emlékére jegyzőkönyvben megörökítette, temetésén koszorút helyezett el és fiát br. Inkey Istvánt a választmányba meghívta.

Az igazgató évi jelentésében szintén az elnök elhalálozásáról emlékezett meg igen kegyeletes szavakkal. Majd bejelentette, hogy 1942-ben kihelyeztek 2600 fészék fogas-ikrát. A hosszú télnek ellenére sikerült mintegy 107 millió termékenyített ikrát 2142 fészékben az udvari keltető kertbe kihelyezni. Alsóórs, Csopak, Badacsony és Révfülöp között a pontyhalasztási bizottság teljes ellenőrzésével kihelyeztek 14,455 kg. kétgyaras pontyivadékokat, 1573 kg-al többet, mint azt a szerződés előírta. A Balatoni Intéző Bizottság és a „Sporthorgász” szerkesztősége ezidén is intézkedtek az egységes jegyek kiadása iránt. A bérlő R. T. ezidén is különös kíméletet biztosított a tihanyi Nemzetközi Sporthorgásztanya körüli vizeken. A parti sporthorgászjegyek körül igen sok kellemetlenség adódott, mert a sportszerűtlen horgászok elkedvetlenítik az igen nemes sport üzöit, tehát figyelmezteti igazgató a társulat tagjait, hogy igen rostálják meg, hogy kinek adnak jegyet. Az orvhalászat terén igen sürögösen kívánatosnak tartja, hogy a hatóságok szigorúan ítéljék meg a ma különösen fontos közéleti cikk védelmét. Bár a levante-parancsnokságoknak ezeken eltöltését kérte és ezen szándékában igen sok jóakaratot tapasztalt, de az orvhalászköz közel fele ma is fiatalok.

A társulat tagjai szerződéses haljárandóságukat kivették. A vendéglősipar és nyaralóközönség panaszkodott ezidén is a halászsítás körüli hiányosságok miatt. A ki nem váltott I. oszt. fogasjárandóságot a bérlő társaság 5.32 P-vel váltotta meg.

A jégalatti halászat teljesen eredménytelen volt az igen zord tél miatt. Az évi kifogott halmennyiség jóval kevesebb volt az előző évinél.

A bérlő azon ajánlatát, hogy a sporthorgászati jogot megváltja évi bértöbblet fizetésével, a társulat levette a napirendről tekintettel a háborús viszonyokra és a jogtulajdonosok szerzett jogainak megzavarására.

Az 1942. évi számadásokat: 162,731.13 P bevétel és 160,933.60 P kiadással jóváhagyták. Póthaszonbér volt kh.-kint 0.22 P, a rendes bér kh.-kint: 1.05 P.

Az 1943. évi érdekeltségi kimutatást változatlanul elfogadták. A társulat területe 106,078 kh. Van 52 érdekelt és a szavazatok száma: 1048.

Az 1943. évi költségvetést elfogadták. Bevétel 242,751.82 P, kiadás: 240,991.22 P összegben, póthaszonbér ez évben kh.-kint 0.49 P. Rendes bér: 1.50 P lesz. Kereseti adó: 22,000 P. Az igazgató tiszteletdíját utazási és irodatartási költségeit a mai helyzetnek és a komplikált teendőknél megfelelően lényegesen felemelték.

Elnökké dr. Lénárd János urat, alelnökké v. Patlaghy Dezső urat, választmányi taggá Pataky Béla min. oszt. tanácsos urat választották meg 1943. április 8-tól 3 évre. Budapest, 1943. április 9.

Jolánkai Vilmos s. k. ny. igazgatófőmérnök.

A soroksári dunaág halászati társulat közgyűlése.

1943. április hó 6-án, Budapesten.

Bauer Sándor elnök lemondását sajnálattal vették tudomásul, miután mint főosztályvezető ezen megbízatást nem folytathatja.

1942. évben az évi zárlatkor: 19,310.25 P bérhátralékokból ez évben befolyt — 739 P hiján — az egész összeg. Az 1942. évi számadást elfogadták: 43,458.95 P bevétel és 31,822.70 P kiadási tételben. Miután a szerződéseket aranyalapon kötötték a Nemzeti Bank utasításai szerint a pengő béreket az aranyalap értéknek megfelelően fogják követelni. Az 1943. évi költségvetést: 48,422.81 P bevétel és ugyanannyi kiadással elfogadták. Nevezetesebb tételek: bevételeknél: évi bérjövdelem: 28,700.— P. Kiadásoknál: tisztviselők díjazása: 3,960.— P, építkezés, fenntartás: 5,000.— P, tagok részesedése: 14,556.95 P. Különösen nagy gondossággal kísérlik meg a szigetbecsei már kész halivadéknévelő telep víztelenítésének eddigi — anyagi erő hiányában — el nem végzett munkáinak sürgős rendezését, annál is inkább, mert a közelben kíván az állam egy halászmesteri iskolát felállítani. A telep víztelenítésére: 16,803.11 P-t irányoztak elő. A telep 33 hold területű. Érdekes kísérletek bevezetését határozták el akkor, amikor a hasonló nehezen szárazzá tethető iszapos halastavak lehalászására a németeknél kísérletezés állapotában levő elektromos lehalászási módszert Hallóssy min. tanácsos ismeretése alapján elhatározták.

A tassi zsilip alatti IX. szakasz 10 kh. vízterületére kiírt árverés eredményeként a 15 éves bérletet Szalay István és 11 társának évi 5,000 P bér mellett jóváhagyták.

Prof. dr. Boros József és társainak a tassi felső szakasz bérletének meghosszabbítási kérelmét, miután a bérlet csak 1947. december 31-én jár le, nem teljesítették. A tassi zsilipnél a jég alatt odasodródott elkábult halak — a bérlő által történt — eladásából befolyt 4,334.25 P összegre nézve, ha lehet ősszel ivadékokat telepítenek, ha nem, úgy ezen összeg is a szigetbecsei telep helyrehozatalára fordítják.

Budapest, 1943. április 9.

Jolánkai Vilmos s. k. ny. igazgatófőmérnök.

SPORTHORGÁSZAT A BALATONON.

Mint értesültünk, a balatoni sporthorgászat megkönnyítése céljából a szükséges idényre és egész évre érvényes állami halászejegyeket, valamint a külföldiek számára fentartott és parti egy hétre, továbbá egy évre érvényes sporthorgász-jegyeket és póthorgász engedélyeket az m. kir. Balatoni Intéző Bizottság a hatósági biztos uraknak megküldötte azért, hogy ezeket a gyógy- és üdülőlhelyi bizottságok között szétosztassák, és a sporthorgászati lehetőségekre az üdülők figyelmét kellően felhívják. A sporthorgászok tehát a szükséges jegyeiket a folyó évben is — az eddigi gyakorlatnak megfelelően — helyben beszerezhetik. Az egy hónapos csónakos sporthorgász engedélyekre vonatkozóan a Balatoni Halászati R. T. is megfelelően intézkedik az elmúlt évek gyakorlatára alapján.

A külföldiek részére csak útlevél felmutatása ellenében adható ki a sporthorgászjegy. A többi sporthorgász engedélyt csak igazolt sporthorgászok kaphatják.

Sz. Z.

Ujdonságok—Vegyések

SEMÉLYI HÍR.

Magyarország Főméltóságú Kormányzója f. évi április hó 21-én a magyar királyi vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Maucha Rezső kísérletügyi főigazgató, egyetemi magántanár, az Országos m. kir. Halélettani és Szennyvizsgáló Intézet vezetőjének a tudományos szakirodalom és az egyetemi oktatás terén szerzett érdemei elismerésül az egyetemi nyilvános rendkívüli tanári címet adományozni méltóztatott.

Hosszú évek szakadatlan, fáradságot és nehézséget nem ismerő, kitartó tudományos munkásságot és kutató-nevelést ismer el és tüntet ki Főméltóságú Urunk eme cím adományozása. Dr. Maucha Rezső neve fogalom világszerte a limnolo-

giai kutatások terén. Szakmunkái, értekezései és előadásai számos és eddig még megoldatlan problémára derítettek fényt. Meggondolásai, következtetései, gyakorlati és elméleti bizonyításai nemcsak szerzőjük széleskörű és sokoldalú tudásának hirdetői, hanem alapkövei is a limnológia új kutatási irányainak. Dr. Maucha Rezső nevének helye az új tudomány ág: a limnológia letéteményesei Thienemann, Naumann, Lenz és a többi világhírű kutató neve között van.

A „Halászat“ szerkesztősége neves cikkírójának, a magyar halászat társadalmá alapos ismeretterjesztőjének, a munkatársai gondos tanítómesterüknek fejezik ki szívből jövő szerencsekívánataikat ezuton. Együttal kéri Öt, hogy ezentúl is, továbbra is folytassa Isten áldásától kísért építő, Hazánk javát szolgáló és saját világhírét öregbítő, nemes és önzetlen, sikeres és alkotó tudományos munkásságát.

Sz. Z.

1943. évi I. évnegyedi halátlagárak:

	hónap	Kiseladás		Nagyeladás	
		havi	I. évr.	havi	I. évr.
1. Ponty élő	I.	4. —		3.475	
	II.	4.075		3.576	
	III.	4.180	4.085	3.702	3.584
2. Ponty jegelt	I.	3.629		2.845	
	II.	3.776		3.230	
	III.	3.852	3.752	3.318	3.148
3. Harcsa élő	I.	7.042		6.500	
	II.	7.852		—	
	III.	8.800	7.898	7.666	7.083
4. Harcsa jegelt	I.	6.020		4.987	
	II.	7.029		5.875	
	III.	8. —	7.163	6.113	5.658
5. Csuka élő	I.	4.125		3.525	
	II.	4.650		3.800	
	III.	5.780	4.852	4.225	3.850
6. Csuka jegelt	I.	3.750		3.375	
	II.	4.275		3.825	
	III.	5.115	4.380	4.025	3.742
7. Dunai süllő jegelt	I.	6.175		5.694	
	II.	6.633		6.733	
	III.	8.333	7.047	7.278	6.568
8. Balatoni fogas jegelt	I.	7.645		—	
	II.	7.583		—	
	III.	—	7.614	—	—

Árjegyzés. A Halértékesítő és Halbizományi Rt.-től, gr. Jan Jovovich Bésán Elemér halmagykereskedésétől, valamint Zimmer Ferenc halmagykereskedelmi Rt.-től nyert értesülés szerint 1943. évi áprili 16. folyamán a nagybani halárak kg-ként az alábbiak voltak:

Élőponty	—	—	—	—	P 3'65—4'00
Jegelt ponty	—	—	—	—	P 2'60—3'40
„ harcsa	—	—	—	—	P 7'00—10'00
„ fogas süllő	—	—	—	—	P 7'50—9'50
„ csuka	—	—	—	—	P 3'50—5'50
Kárász	—	—	—	—	P 2'00—3'20
Fehérhal	—	—	—	—	P 1'00—3'50
Balatoni fogas extra	—	—	—	—	P 8'10
„ „ I. osztályú	—	—	—	—	P 7'70
„ „ II. „	—	—	—	—	P 7'30
„ „ III. „	—	—	—	—	P 6'90
„ „ IV. „	—	—	—	—	P 6'50

K. Gy.

A lap kiadásáért felelős: ifj. dr. Szabó Zoltán.

Halbizományi és Halértékesítő Rt. A Magyar Tógazdaságok Rt. kizárólagos bizományosa

Igazgatóság: Budapest, V., József-tér 8. Telefon: 18-09-21, 18-09-22. Levélcím: Budapest 4, postafiók 271. Távirati cím: Tógazdaságok. Telep és iroda: Budapest, IX., Csarnok-tér 5. Telefon: 18-56-36. Elárusítóhely: Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok. Telefon: 18-56-36. Szállítási iroda: Budapest, I., Budaörsi-út 87. Telefon: 26-87-16. — Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok Rt. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű, gyorsnövésű egy- és kétnyaras tenyészpontyot, anyapontyot, minden más tenyészhalat s megtermékenyített fogassülőikrát.

Felhívjuk a lapunk mélyen tisztelt cikkíróit és munkatársait, hogy cikkeiket ezentúl a szerkesztőség címére (Orsz. m. kir. Halélettani és Szennyvízvizsgáló Intézet Budapest, II., Herman Ottó-út 15.) küldjék, tehát ne a szerkesztők nevére vagy lakására juttassák el.

Lapzárta minden hónap 1-én. Az ezután beérkező cikkek, közlemények már csak a következő számba kerülhetnek.

32 éves, nem katonaköteles, 15 éves gyakorlattal rendelkező halász mester állást keres bármikorra. Haltenyésztésben, tógazdaság vezetésében és erdőri teendőkből jártas. Cím: Györik János, Bicske, Tisza István-út 46.

Halászháló

puha inslég és kötél, hálófonal, parafa-alattság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ADÁM MIKSA R.T.-NÁL, BUDAPEST

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6—7. A Ferenc József híd és Erzsébet híd között. Telefon: 18-59-65. Fióküzlet: VII., Thököly-út 16 szám. A Keleti pályaudvar indulási oldalával szemközt. Telefon: 13-98-61.

Gróf Jankovich-Bésán Elemér

HALNAGYKERESKEDÉSE

Iroda: Budapest, Ferenc József rakpart 17. Tel.: 186—299. Üzlet: 185—484. Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok. Tel.: 185—273.

Sumonyi tógazdaság Tóth József és társai

HALKERESKEDÉSE

Tolyóvízi és tavi halak vétele és eladása nagyban és kicsinyben. Telefon: 185—740. Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok.

Veszünk ez év július hó második és augusztus első felében való átvételre 100—150 q, fele I A és fele I B élő pontyot. Kívánatra megfelelő előleget adunk vagy a szükségelt haltakarmanyt kifizetjük.

ZIMMER FERENC, HALKERESKEDÉLMI R.-T.
Budapest, IX., Gönczy Pál-utca 4. Telefon: 185-448.

BARTA LIPÓTNÉ HALKERESKEDŐ

Telefon: Iroda: 185-0-71. Üzlet:
185-5-84. Budapest, IX.,
Közp. Vásárcsarnok.

VESZÜNK!

20—40 dekás kétnyaras gyorsnövésű nemes pikkelyes

PONTYIVADEKOT,

ab Balaton. Mennyiségi és minőségi átvétel bizottság által Siófok vagy Fonyód kikötőben. Ajánlatok a

BALATON HALÁSZATI R.-T. SIÓFOK címére.